

KLIMAET KALDER PÅ HANDLING

- EN NY KLIMAPOLITIK SKAL BANE VEJ FOR KLIMAVENTLIG LANDBRUG
- 9 KLIMAINDSATSER SKAL STYRKE ØKOLOGISK LANDBRUGS KLIMABIDRAG

EN NY KLIMAPOLITIK

Landbruget har et medansvar for klimaet.

En ambitiøs klimapolitik skal skabe motivation til handling.

- **Økologisk Landsforening støtter en ambitiøs klimaindsats i landbruget.**
- **Kulstofbinding skal have høj prioritet.** Dyrkningssystem og sædskifte kan indrettes, så planterne - græs, efterafgrøder, træer og buske trækker kulstof ud fra atmosfæren og lagrer det i jorden. Det har mange fordele ud over at nedbringe CO2 indholdet i atmosfæren. Jord med et højt kulstofindhold holder bedre på vand, når der er tørke, og den er mere robust overfor erosion, når det regner eller blæser. Samtidigt øger det jordens egen frugtbarhed, så behovet for gødning bliver mindre.
- **Klimagaranti i økologi.** Økologisk Landsforening arbejder for en klimagaranti i det danske og europæiske økologiske regelsæt i form af et kulstofbindingskrav i sædskiftet. Foreningen arbejder også for at løfte klimaperformance på de økologiske landbrug via klimahandlingsplaner, klimaskoler og ØkologiLØFT.
- **Frihed skaber motivation.** Økologisk Landsforening mener at alle landmænd skal have frihed til at vælge hvilke klimahandlinger, de vil anvende for at opnå udpegede klimamål. Det skaber motivation, innovation og bedre klimaløsninger.
- **Anerkendelse for landbrugets indsats.** Økologisk Landsforening anbefaler, at landmænd skal have anerkendelse for samtlige positive klimatiltag på ejendommen også for de tiltag i bedriften, der retter sig mod andre sektorer som transport, energi og byggeri. Det kunne være produktion af vedvarende energi eller anvendelse af alternativer til fossile brændstoffer. Det styrker incitamentet til at handle.
- **Regulering skal respektere forskellighed i landbruget.** Økologisk Landsforening vil arbejde for, at eventuel klimaregulering eller krav om klimaregnskab i landbruget baseres på en model, hvor der tages hensyn til driftsgrenenes forskelligheder, reduktionspotentialer og mulige virkemidler. Evt. klimaregulering skal afpasses andre reguleringer for at undgå uhensigtsmæssigheder i form af modsatrettede formål, indsatser og krav.
- **Klimabalanceret landbrug og kost med færre animalske produkter som kød, æg og mejerivarer.** Økologisk Landsforening mener, at der skal skabes en balance mellem husdyrbrug og animalsk produktion på globalt, nationalt og regionalt plan. Landbruget og tallerkenen skal være hinandens spejlbillede med en klimamæssigt bæredygtig fordeling mellem animalske og vegetabiliske fødevarer. Økologisk Landsforening arbejder for at fremme en mere klimavenlig kost med mere grønt, sæsonens og regionens fødevarer og markant mindre madspild.
- **Mere klimavenlig landbrugspolitik i EU.** Økologisk Landsforening arbejder for, at den Fælles Europæiske Landbrugspolitik tilpasses, så støtte til landbruget målrettes handlinger, der skaber offentlige goder, som klimaforbedringer og klimatilpasning. Det kan f.eks. være betaling for kulstofbinding ved udtagning af lavbundsjord og sløjfning af dræn, etablering af vedvarende vegetation som træer, buske og vedvarende græsmarker og støtte til arealer, der stilles til rådighed for oversvømmelse for at beskytte bolig- og erhvervsområder mod vandstandsstigninger.

9 KLIMAINDSATSER SKAL STYRKE ØKOLOGISK LANDBRUGS KLIMABIDRAG

1. ØGET BIOGASPRODUKTION

Biogasproduktion opsamler metan, der kan sendes ud på gasnettet og fortrænger den fossile naturgas. Biogasproduktion kan øge værdien af kløvergrasmarker og dermed øge andelen af kløvergræs i landbruget, hvor det både giver en større kulstofopbygning og reducerer behovet for at tilføre anden kvælstofholdig gødning – Når husdyrgødning tilføres biogasanlæg, er det muligt at reducere tabet af metan fra gødningen i forbindelse med lagring og udbringning. Samtidigt fra den tildelte gødning en højere kvælstoftilgængelighed, hvorved den samlede kvælstoftilførsel potentielt kan sættes ned.

2. FLERE GRÆSMARKER OG EFTERAFGRØDER I SÆDSKIFTET

En stor andel af græsmarker og efterafgrøder i sædskiftet er vigtigt. Arealer med græs og efterafgrøder er med til at binde store mængder kulstof i både deres rodnet og deres overjordiske biomasse. En øget andel af græsmarker og efterafgrøder i sædskiftet kan hjælpe med til at udfase konventionel gødning enten via biogasanlæg eller gennem kvælstoffiksering direkte i marken (kløvergræsmarker og bælgplanter). Græsarealer og efterafgrøder kan herigennem substituere anden gødning. Bioraffinering er en anden måde, som kan skabe grundlag for flere græsmarker i sædskiftet, eftersom græsset tillægges en højere værdi igennem udvinding af en række forskellige produkter – Det er nødvendigt med et fortsat fokus på opretholdelse af et højt udbytte i marken over tid for at sikre en kulstofopbygning i jorden under marker med græs. Det kan bl.a. ske gennem managementtiltag og isåning af nye græsser. Efterafgrøder med et højt C/N-forhold foretrækkes idet omsætningen af kvælstof i jorden sker langsommere, hvilket reducerer frigivelsen af lattergas i forbindelse med opløjningen af efterafgrøden.

3. FASTE KØRESPOR I MARKEN

Ved faste kørespor bevarer jorden en mere naturlig lejring, øget kapacitet til fastholdelse af vand og næringsstoffer, risiko for erosion og lattergasudslip reduceres, og jordens mikroorganismer forstyrres mindre. Derved forbedres omsætningen, så organisk kvælstof bliver lettere tilgængeligt

rettidigt. Klimagevinsten kommer gennem et nedsat diesel-forbrug, reduceret lattergasudledning, med et fortsat fokus på et rimeligt udbyttensniveau og sunde sædskifter – Faste kørespor medfører ofte et mindre behov for jordbearbejdning, idet jorden får en bedre struktur og omsætning. Reduceret jordbearbejdning medfører et reduceret dieselforbrug.

4. STØRST MULIG KVÆLSTOFUDNYTTELSE FRA HUSDYRGØDNINGEN

Landbrugsjordens naturlige bakterier i kombination med kvælstof er årsag til lattergasdannelse. Jo højere kvælstofniveau i jorden, desto større er potentialet for, at der dannes lattergas. Ved at optimere kvælstofinputtet kan lattergasudledningen reduceres væsentligt, og samtidig kan tab af lattergas, ammoniak og nitrat mindskes – Kvælstoftabet reduceres ved at sikre en synkronisering mellem mineralisering/frigivelse af kvælstof og planteoptag. Det kan opnås via tilpasning af kvælstofmængde og type ift. afgrøden, optimering af udbringningstidspunkt samt udnyttelse af teknologi til udbringning, der optimerer kvælstofudnyttelsen.

5. GOD LIVSTIDSYDELSE/TILVÆKST HOS ØKOLOGISKE HUSDYR MED GOD HOLDBARHED I ET SYSTEM, DER LEVER OP TIL DE ØKOLOGISKE PRINCIPPER FOR HUSDYRVELFÆRD

Et sundt og raskt dyr med god holdbarhed, og som har adgang til den rette kvalitet foder har flere effektive produktionsdage og yder derigennem mere i sin livstid. Det er positivt målt på udledningen af drivhusgasudledning pr. kilo produceret produkt (kød/mælk/æg). Sunde dyr med god holdbarhed og velfærd kan fås ved at fokusere på produktionssystem, management, foderkvalitet og -udnyttelse. I valg af fodermidler anbefales det så vidt muligt og i overensstemmelse med hvilken dyreart, der er tale om at prioritere fodermidler, som ikke kan bruges til human ernæring. For eksempel græs og biomasse fra arealer, som ikke kan bruges til konsumafgrøder og anvendelse af restprodukter fra industrien, der er godkendt til foder. I kvægbruget vil en lavere kælvningsalder, forlænget laktation og længere levealder betyde, at antallet af dyr kan nedsættes, da flere dyr er i aktiv produktion.

6. EUROPÆISK OG DANSK PRODUCERET FODER I DEN ANIMALSKE PRODUKTION

En øget selvforsyningsgrad med proteinafgrøder, eller indkøb af dansk/europæisk produceret foder nedsætter klimabelastningen ved at reducere produktionsbelastningen og transporten af importeret proteinfoder. Transportafstanden nedsættes, hvilket reducerer forbrug af fossilt brændstof. Samtidig har meget ikke-europæisk kraftfoder et stort klimaaftryk som følge af, at dyrkningen fører til degradering af arealernes kulstofbalancer – Grovfoder kan via fokus på kvalitet, foderværdi og fordøjelighed erstatte en del af det indkøbte kraftfoder. En anden måde at erstatte indkøbt kraftfoder er ved at dyrke europæiske og danske proteinafgrøder og få gang i bioraffinering, der kan tilvejebringe proteinfoder med den rette aminosyresammensætning.

7. ØGET ANDEL AF TRÆER OG BUSKE

Ved at plante flere blivende træer og buske på bedriften kan der effektivt bindes store mængder CO₂ fra atmosfæren, som lagres i veddet og i jorden under træet/busken. Samtidig bidrager træerne og buskene med et rodnet, der er i stand til at holde på fugt og næringsstoffer i jorden, ligeledes fungerer de som beskyttelse og levesteder for bestøvere og andre nyttedyr, som bidrager positivt til jord og planter. Visse arter fra en økologisk og klimamæssig bæredygtig skovdrift kan med fordel udnyttes til energiformål, med en ekstra klimagevinst til følge – Andelen af træer og buske kan

øges enten som en integreret del af sædskiftet eller som alternativ til afgrøder på arealer med et lavt udbytte. Fokus skal være på, at integrationen sker på en økonomisk bæredygtig måde under de gældende tilskudsregler og artskrav.

8. UDTAGNING AF LAVBUNDSJORDE

Når vandstanden på arealer med lavbundsjord med et højt humusindhold ($\geq 6\%$ kulstof) hæves, begrænses iltadgangen og nedbrydningen af organisk stof. Når der genetableres en høj vandstand stiger jordens kulstofopbygning, og det fører til mindre udledning af CO₂, kvælstof og lattergas – Omdrifts- og vedvarende arealer med et kulstofindhold på over 6 %, kan med fordel tages ud af det økologiske landbrugssystem og dræning stoppes for derigennem at etablere et naturligt vandspejl.

9. OMSTILLING TIL 100% GRØN ENERGI

Ved at udfase brugen af fossile brændstoffer vil klimabelastningen i økologisk landbrug kunne reduceres markant. Hver kWh, der ikke produceres fra fossile kilder, og hver liter diesel, der spares, vil medføre en reduktion i klimabelastningen – et fossilfrit og optimeret energiforbrug kan opnås gennem udfasning af fossile brændstoffer både i maskinparken og i produktionen samt gennem et energitjek. Samtidig kan landbruget bidrage til en øget produktion af vedvarende energi enten på den enkelte bedrift eller via indkøbt grøn energi.